БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 89 (8615)
АПРЕЛИИН 15
ВТОРНИК
1958 он

Сэн 20 мүнгэн

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой ээлжээтэ пленум тухай

Апрелиин 11-дэ КПСС-эй Бурят-Монголой областной комитедэй ээлжээтэ II пленум боложо үнгэрбэ.

«КПСС-эй ЦК-гэй февральска Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй Нэгэдэхи сессиин дүнгүүд болон колхозно байгуулалтые улам саашадань хүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха талаар областной партийна организациин зорилгонууд» тухай партиин обкомой секретарь нүхэр А. У. Хахаловай элидхэлые пленумдэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэбэ.

Хэлсэһэн асуудалаараа пленум тогтоол баталан абаа.

1958 оной майн 1-дэ зорюулһан КПСС-эй ЦК-гэй УРЯАНУУД

...жалшадай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй ахадүүгэй ха...рисаанай үдэр — Майн 1 мандаха болтогой! Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

...ласхоорондын пролетариадай дайшалхы ёһоной ...харилсаатай байгаа һаань, социализмын хэрэг ...ые илагдахагүй! Пролетарска интернационализ...гые үндэр дээрэ үргэе!

...б найрамдалай, демократиин, социализмын ...тэмсэжэ байһан бүхы арадуудые ахадүүгэй амаршалая!

...үхы оронуудай ажалшад! Атомна, водородно ...сэг хориулхын түлөө, буу зэбсэг, зэбсэгтэ хү...үые хороолгохын түлөө тэмсэгты! Шэнэ дайнай ...а эсэргүүсэн, эб найрамдалай, арадуудай хол...харилсаанай түлөө бүгэдөөрөө тэмсэлдэ жагсаг...

...элхэйн арадууд! Советскэ Союз бүхы түхэлэй ..., водородно буу зэбсэг туршахаяа болёо. Атом...водородно буу зэбсэгэй туршалгые хаа хаанагүй ...мүнхэдөө дары түргэн болюулха гэһэн эрилтэ Англи хоёрой правительствонуудай урда табиг...

...үдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай манлай ...оронуудай коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй ...үүд мандаха болтогой! Эб найрамдалай, демо...ин, социализмын түлөө тэмсэлдэ тэдэнэй аха...ёһоной холбоо харилсаан улам бэхижэг!

...бүхы оронуудай хүдэлмэришэн ангиин, ажалша...нэгэдэл мандажа, бэхижэхэ болтогой! Эб найрам..., демократиин, арадуудай бэеэ даанхай байда...түлөө тэмсэлдэ хабаадахадаа коммунистнууд, ...листнууд, бүхы түрүү хүсэнүүд улам нягта ха...тайгаар ажалладаг болог!

...б найрамдалай, арадуудай аюулгүй байдалай ...тай түшэг тулгуури—хүсэн түгэс социалистиче...герь мандаха болтогой! Социалистическэ оро...й арадуудай агууехэ нүхэсэл улам бэхижэжэ, ...рха болтогой!

...Социализм байгуулжа байгаа агууехэ хитад ...ахадүүгэй амар мэндэ хүргэе! Бүхы дэлхэй ...эб найрамдалай хүсэтэ тулгуури бологшо совет, ...арадуудай таһаршагүй хани барисаан, холбоо ...саан мандаха болтогой!

...Социализм байгуулжа байгаа Албаниин Арадай ...бликын ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ хүр...! Совет, албан арадуудай таһаршагүй хани бари..., холбоо харилсаан мандаха болтогой!

...Социализм байгуулжа байгаа Болгариин Ара...Республикын ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ ...! Совет, болгар арадуудай таһаршагүй хани ба..., холбоо харилсаан мандаха болтогой!

...Социализм байгуулжа байгаа Венгриин Ара...Республикын ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ ...! Совет, венгер арадуудай таһаршагүй хани ба..., холбоо харилсаан мандаха болтогой!

...Шэнэ ажабайдал зохёон байгуулжа, демократи...үндэһөөр оронойнгоо үндэһэ яһатаниие нэгэ...н түлөө тэмсэжэ байһан Вьетнамай Демокра...а Республикын ажалшадта ахадүүгэй амар ...хүргэе! Совет, вьетнам арадуудай таһаршагүй ...барисаан, холбоо харилсаан мандаха болтогой!

...Сэрэг дайнда бэлэдхэгшэдтэ эсэргүүсэн, Эхэ ...о амгалан, демократическа үндэһөөр нэгэдүүл...түлөө тэмсэжэ байһан бүхы Германиин эб най...лта хүсэнүүдэй түшэг тулгуури—Германиин Де...тическа Республика мандаха болтогой! Социа...байгуулжа байгаа ГДР-эй ажалшадта ахадүү...мар мэндэ хүргэе!

...н сэрэг бэлэдхэгшэдтэ эсэргүүсэн, бундесверые ...а буу зэбсэгтэй болгуулхагүйн түлөө тэмсэжэ ...Германиин Федеративна Республикын ажал..., бүхы түрүү, эб найрамдалта хүсэнүүдтэ аха...й амар мэндэ хүргэе!

...ородо энхэ амгалан байдалай тогтожо манда...түлөө совет, герман арадуудай хани барисаан ...эг!

...Социализм байгуулжа байгаа, демократическа ...өөр оронойнгоо үндэһэ яһатаниие нэгэдүүлхын ...тэмсэжэ байгаа Корейн Арадай-Демократиче...Республикын ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ ...! Совет, корей арадуудай таһаршагүй хани ба..., холбоо харилсаан мандаха болтогой!

...Социализм байгуулжа байгаа Монголой Арадай ...бликын ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ хүр...Совет, монгол арадуудай таһаршагүй хани бари... холбоо харилсаан мандаха болтогой!

...Социализм байгуулжа байгаа Польшын Ара...Республикын ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ ...! Совет, Польшын арадуудай таһаршагүй хани ...саан, холбоо харилсаан мандаха болтогой!

...Социализм байгуулжа байгаа Румыниин Ара...Республикын ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ ...! Совет, румын арадуудай таһаршагүй хани ...саан, холбоо харилсаан мандаха болтогой!

...Социализм байгуулжа байгаа Чехословакиин ...бликын арадуудта ахадүүгэй амар мэндэ хүргэе! Совет, чехословак арадуудай таһаршагүй хани барисаан, холбоо харилсаан мандаха болтогой!

21. Социализм байгуулжа байгаа Югославиин ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ хүргэе! Советскэ Союзай, Югославиин Арадай Федеративна Республикын арадуудай таһаршагүй хани барисаан, холбоо харилсаан мандаха болтогой!

22. Эхэ ороноо һалбаруулан хүгжөөхын түлөө, Ази болон бүхы дэлхэй дээрэ энхэ амгалан байдал тогтоохын түлөө тэмсэгшэ агууехэ Индиин арадта ахадүүгэй амар мэндэ хүргэе! Советскэ Союзай болон Индиин арадуудай таһаршагүй хани барисаан, холбоо харилсаан бэхижэг лэ!

23. Гадаадын империалистнуудта, тэдэнэй туһамаршадта эсэргүүсэн, эрхэ сүлөөгөө, бэеэ даанхай байдалаа хамгаалжа байгаа Индонезиин арадта ахадүүгэй амар мэндэ хүргэе!

24. Эб найрамдалай түлөө, оронуудайнгаа национальна бэеэ даанхай байдалые бэхижүүлхын түлөө тэмсэжэ байгаа Бирмын, Цейлоной, Камбоджын арадуудта ахадүүгэй амар мэндэ хүргэе!

25. Бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал тогтоохо гол хүсэн бологшо Англиин, Америкын Холбоото Штадуудай, Франциин, Советскэ Союзай арадуудай хани барисаан, холбоо харилсаан мандаха болтогой!

26. Советскэ Союз Итали хоёрой арадуудай хани барисаан улам хүгжэн бэхижэг!

27. Тэгшэ эрхын, бэе бэедээ этигэлсэлгын, арад зоноо хүндэлэлсэлгын ёһондо үндэһэлдэг Советскэ Союз Финляндиин Республика хоёрой хани барисаан, холбоо харилсаан мандаха болтогой!

28. Совет арадай болон Швециин, Норвегиин, Даниин, Исландиин арадуудай хоорондохи хани барисаан улам хүгжэн бэхижэхэ болтогой!

29. Советскэ Союз Австри хоёрой арадуудай хани барисаан, холбоо харилсаан мандаха болтогой!

30. Дайнда бэлэдхэгшэдтэ эсэргүүсэн, өөрынгөө оронииe амгалан тайбанаар, демократическаар, бэеэ даангяар хүгжөөхын түлөө тэмсэжэ байгаа япон арадта халуун амар мэндэ хүргэе!

31. Империалистнуудай колонизаторска шэнэ түсэбүүдтэ эсэргүүсэн, өөһэдынгөө гүрэнүүдэй национальна бэеэ даанхай байдал, эрхэ сүлөө бэхижүүлхын түлөө тэмсэжэ байгаа Арабуудай Зүүн зүгэй арадуудта халуун амар мэндэ хүргэе!

32. Империалистнуудай мүлжэлгэ дарлалтада эсэргүүсэн, өөһэдынгөө эрхэ сүлөөгэй, национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэжэ байгаа колониальна, дулдыданги оронуудай арадуудта халуун амар мэндэ хүргэе!

33. Элдэб ниитын байгуулалтатай гүрэнүүдтэй эбтэй эетэйгээр зэргэ оршон байха политика, эб найрамдал тогтонижоруулан бэхижүүлхэ, бүхы оронуудтай экономическа, соёл культурын холбоо хүгжөөхэ политика бологшо Советскэ Союзай гадаадын ленинскэ политика мандаха болтогой!

34. Олон илалта туйлажа, алдар сууда гараһан, мүнөө манай Эхэ ороной аюулгүй байдалые хёрхоор сахижа байһан гайхамшагта Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

35. Советскэ байгуулалтын хэлбэришэгүй үндэһэ һуури бологшо хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай холбоо барисаан мандаха болтогой!

36. Манай олон национальна социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалай эшэ үндэһэн бологшо СССР-эй арадуудай ахадүүгэй хани барисаан мандажа, улам һалбарха болтогой!

37. Хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигентнэр! Манай партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ, коммунизм байгуулха агууехэ хэрэг бэелүүлгэдэ бүхы хүсэеэ элсүүлэе!

38. Советскэ Союзай ажалшад! Бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлэе! Абтадаг продукциин хүн бүхэндэ хүртэсын талаар эгээл хүгжэнги капиталистическэ оронуудые хүсэжэ, урдань гарая!

39. Советскэ Союзай ажалшад! Промышленность, барилга хүтэлбэрилхэ шэнэ гуримай булюу һайниинь дүүрэнээр хэрэглэгты, предприяти, барилгануудай арга боломжонуудые элирүүлжэ, хэрэглэгты!

40. Совнархозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Промышленность, барилга хүтэлбэрилхэ хэрэг һайжаруулагты, гүрэнэй журам сахихын түлөө, түсэбэй даалгабари дүүргэхын түлөө, социалистическэ индустриие хүсэтэ ехээр, шэнээр дэбжээхын түлөө тэмсэгты!

41. Хүндэ промышленность хадаа бүхы арадай ажахын саашадаа дэбжэхэ, арад зоной ажабайдалые һайжаруулха, культурна хэмжээень дээшэлүүлхэ, манай Эхэ ороной һүр хүсые, аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ үндэһэ һуури мүн! Хүндэ индустриин хүдэлмэрилэгшэдтэ алдар соло!

42. Промышленность, барилга, транспортын хүдэлмэрилэгшэд! Түрүү дүй дүршэл үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгты, машина, техникэ һайжаруулхын түлөө, ажалай бүтээсэ али болохоор дээшэлүүлхын түлөө тэмсэгты!

43. Эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд, техник, мастернууд! Шэнэ техникэ үсэд нэтэрүүгээр нэбтэрүүлэгты! Үйлэдбэриингөө эмхидхэл һайжаруулагты, предприятинуудайнгаа хүдэлмэри жэгдээр ябуулагты, социалистическэ ажалай журам бэхижүүлэгты!

44. Советскэ индустриин хүдэлмэрилэгшэд! Зөөри хэрэгсэлээ алмахын түлөө тэмсэгты, продукциингаа шанар һайжаруулагты, өөрынь үнэ доошолуулагты!

45. Советскэ металлургнууд! Техникэ, үйлэдбэриин технологи һайжаруулагты, предприятинуудайнгаа арга боломжонуудые дүүрэнээр хэрэглэгты! Руда, шэрэм, булад, прокат, үнгэтэ, шухаг металлнуудые арадайнгаа ажахыда ехээр абажа үгэе!

46. Машина бүтээлгын, прибор бүтээлгын хүдэлмэрилэгшэд! Үндэр ехэ бүтээсэтэй, шэнэ янзын түхеэрэлгэ, приборнуудые түргэнөөр бии болгожо хэрэглэгты, арадайнгаа ажахые түрүү техникээр хангахын түлөө үсэд шангаар тэмсэгты!

47. Түлишын промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд үйлэдбэриин түсэбүүдые дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэгты. Шулуун нүүрһэ, нефть, газ орондоо ехээр абажа үгэе!

48. Советскэ энергетигүүд, электростанци, электросеть баригшад, хабсаргагшад! Шэнэ электростанцинуудые түргэнөөр барижа, ашаглалгада оруулагты! Электроэнерги орондоо ехээр абажа үгэе!

49. Химическэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Шэнэ предприятинуудые түргэнөөр ашаглалгада оруулагты, пластическа масса, синтетическэ, хэмэл һэбэрдэһэ, синтетическэ каучук ехээр абадаг болог ты!

50. Советскэ барилгашад! Барилгада индустриальна арга методүүдые үргэнөөр нэбтэрүүлэгты! Шэнэ промышленна предприятинуудые, байрын гэрнүүдые, больница, һургуули болон культурно-ажаһуудалай бусад байшангуудые бушуу түргэнөөр, шанар һайнтайгаар баригты!

51. Барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Манай Эхэ ороной барилгануудта хэрэглэгдэхэ барилгын материал бүри ехээр, шанар һайнтайгаар бүтээдэг болог ты!

52. Ой модоной, модо болбосоруулгын, саарһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Ой модоной материал, мебель, саарһа һайн шанартайгаар, ехээр орондоо бүтээжэ үгэе!

53. Хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Шанар һайнтай, гоё һайхан бүд, һайн хубсаһа, бүхэ, гоё гутал, мүн хүн зоной хэрэглэхэ бусад эд бараа ехээр бүтээн гаргая!

54. Эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Хүн зоной хэрэглэхэ эдеэ хоолые али болохо ехээр гаргажа, шанарыень һайжаруулагты!

55. Загаһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Загаһа улам ехээр баридаг болог ты, продукциингаа шанар һайжаруулагты, өөрынь үнэ доошолуулагты!

56. Советскэ транспортын хүдэлмэрилэгшэд! Ашаа һаадгүйгөөр, түргэнөөр шэрэгты! Замда ябаһан хүнүүдые улам һайнаар хангадаг болог ты! Шэнэ техникэ үсэд нэтэрүүгээр нэбтэрүүлэгты!

57. Хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд! Хэлхеэ холбоо эсэшэ сусашагүйгөөр хүгжөөжэ, улам һайжаруулагты! Почто, телеграф, телефон, радио, телевидени һааталгагүй, һайнаар хүдэлгэдэг болгогты! Хүн зониие улам һайнаар хангадаг болог ты!

58. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Колхозно байгуулалтые улам саашань хүгжөөхэ, машинно-тракторна станцинуудые хубилгаха тухай хуули социалистическэ хүдөө ажахын саашаа хүгжэхэ гайхамшагта шэнэ арга боломжо бии болгобо. Хүдөө ажахын продуктнуудые эрид ехээр абадаг болохо тушаа партиин хараалһан хэмжээнүүдые үсэд нэтэрүүгээр бэелүүлэгты!

59. Хүдөө ажахын механизаторнууд! Техникээ бүри һайнаар хэрэглэгты! Хүдөө ажахын хүдэлмэри улам ехээр оньһожоруулжа, хүдэлмэриингөө шанар һайжаруулагты! Шэные үүсхэгшэдэй дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэгты!

60. Эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, совхоз, РТС, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлэгты, хүдөө ажахын продуктнуудай өөрынь үнэ доошолуулагты!

Орооһо таряа, мяха, һү, хүбэн, нооһо, лён, свёкло, хартаабха, овощь, үрэ жэмэс болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые Эхэ орондоо бүри ехээр абажа үгэдэг болое!

61. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Ниитын мал ажал али болохоор хүгжөөгты, тэрээндэ үбһэ тэжээл элбэгээр абадаг болог ты, малайнгаа ашаг шэмэ дээшэлүүлэгты! Абтадаг мяха, һү болон тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэе!

62. Шэнэ газарта хүдэлмэрилэгшэд! Туйлаһан амжалтануудаа батадхаад, шэнэ газар бүри ехээр ашаглахын түлөө тэмсэгты, үндэр баян ургаса жэл бүри хуряажа байгты, мал ажал хүгжөөгты!

63. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Хабарай тарилга амжалтатайгаар үнгэргэе, 1958 ондо хүдөө ажахын бүхы культурануудай үндэр баян ургаса ургуулая!

64. Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэд! Хүн зониие улам һайнаар, ариг сэбэрээр хангахын түлөө тэмсэгты, ажалшадай эрилтые бүри дүүрэнээр хангагты!

65. Советскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд! Советскэ аппарадай ажал хүдэлмэри һайжаруулагты! Нобшо хойрог ябадал эрид шууд усадхагты! Ажалшадай эрилтэнүүдтэнь анхаралтайгаар хандагты!

66. Советскэ эрдэм ухаанай, дээдэ һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэд! Эрдэм, наука саашадань һалбаруулхын түлөө тэмсэгты, машина, техникэ һайжаруулха хэрэгтэ наукын дүүргэдэг үүргэ дээшэлүүлэгты, мэргэжэлтэдые бэлэдхэлгэ һайжаруулагты! Социализмын үедэ бии болоһон түрүү советскэ наука мандаха болтогой!

67. Бүмбэрсэг дэлхэйе тойрогшо хэмэл одонуудые дэлхэй дээрэ эгээл түрүүлэн табижа, замбуулин дайдые ашаглаха зам нээһэн советскэ эрдэмтэдтэ, инженер, технигүүдтэ, хүдэлмэришэдтэ алдар соло!

68. Литература, искусствын ажал-ябуулагшад! Оронойнгоо ухаан бодолой баялигые улам арьбадхагты! Зохёолнуудаа удха түгэлдэр болгохын түлөө, уран зохёол бэшэхэ мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхын түлөө тэмсэгты! Литература, искусствые арад зоной ажабайдалтай таһаршагүй нягта холбоотой болгохын түлөө тэмсэе!

69. Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд! Үхибүүдые һургаха хэрэг һайжаруулагты, һургуулинуудтаа политехнизаци нэбтэрүүлхын түлөө тэмсэгты! Советскэ Эхэ орондоо, коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхээр, инаг дуратай байхаар залуу үетэниие хүмүүжүүлэгты!

70. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд! Арадай элүүрые хамгаалха хэрэг улам һайжаруулан хүгжөөгты, эмнэлгын, санитарна эмхи зургаануудай хүдэлмэри улам нарижуулан һайжаруулагты! Медицинскэ наукын туйлалтануудые ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлэгты!

71. Манай орон дотор засагай бодото арадай органууд бологшо ажалшадай депутатуудай Советүүд мандаха болтогой! Социалистическэ демократи мандаг!

72. Советскэ профсоюзууд! Ажалшадайнгаа зохёон байгуулхы үүсхэл эдэбхи бадаруулагты, үйлэдбэри хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэдые улам олоор хабаадуулагты! Хүдэлмэришэд, албахаагшадайнгаа ажабайдалые улам һайжаруулхын түлөө, культурна хэмжээень дээшэлүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдогты!

73. Коммунизм эдэбхитэйгээр байгуулагшад—советскэ эхэнэрнүүд мандаха болтогой!

74. Коммунистическэ партиин үнэн сэхэ туһалагша, коммунизм байгуулагша залуушуулай түрүү отряд, залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунистическэ Союз мандаха болтогой!

75. Хүбүүд, басагад! Манай агууехэ арадай үнэн сэхэ хүбүүд, басагад байгты, коммунизм эсэшэ сусашагүйгөөр байгуулагты!

76. Пионернүүд, һурагшад! Оролдосотой һайнаар номоо үзэгты, журамтай байгты! Эрдэм ухаанай баялигые шудалхын түлөө үсэд шангаар, нэтэрүүгээр оролдогты, Ленинэй агууехэ хэрэгэй түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэд болохын тулада бэеэ бэлдэгты!

77. Коммунистнууд, комсомолшууд! КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө, СССР дотор коммунизм байгуулхын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлэй түрүү зэргэдэ хододоо ябагты!

78. Советскэ Союзай ажалшад! Коммунистическэ парти арад хоёрой нэгэдэнхэй байгаа сагта, социалистическэ байгуулалтамнай түгэлдэр хүсэтэй байха, коммунизм байгуулха хэрэгтэ шэнэ амжалтанууд туйлагдаха гээшэ! Парти арад хоёрой бата нэгэдэл мандаха болтогой!

79. Коммунизм байгуулагша агууехэ совет арад мандаха болтогой!

80. Советскэ Союзай баатар хүдэлмэришэн анги мандаха болтогой!

81. Советскэ Союзай алдарта колхозно таряашад мандаха болтогой!

82. Манай арадай советскэ интеллигенци мандаха болтогой!

83. Манай ороной арадуудай хани барисаанай үндэһэ һуури, бүхы дэлхэй дээрэ энхэ амгалан байдал тогтоохо тэмсэлэй асари хүсэтэ түшэг тулгуури—Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз мандаха болтогой!

84. Манай түрэл Советскэ Правительство мандаг!

85. Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ совет арадые агууехэ хүсэтэйгөөр зоригжуулан хүтэлбэрилэгшэ хүсэн — Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

86. Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ дабшая!

87. Бүхы хүн түрэлтэнэй һаруул һайхан ерээдүй байдал—коммунизм мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

ВЛКСМ-эй XIII съездын хүндэлэлдэ

☆

О. ДАМБАЕВ, ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой обкомой секретарь

☆ ☆

Мүнөөдэр манай ороной ниислэл хото — Москвада ВЛКСМ-эй XIII съезд нээгдэбэ. Совет залуушуулай түрүү отряд бологшо ленинскэ комсомол түрэл Коммунистическэ партияа тойрон бүри нягтаар жагсангяар, тэрэнэй ямаршье даалгабариие хэзээдэшье дүүргэхээр бэлэн байһанаа тэмдэглэн, өөрынгөө съездые угтаба. Мүнөө жэлдэ бүхы совет оромнай ленинскэ комсомолой 40 жэлэй алдарта ойе угтахаяа байна. Иимэ гайхамшагта үедэ ВЛКСМ-эй XIII съезд нээгдэбэ. Бүхы совет залуушуул ажахын, соёл культурын байгуулалтада шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлалсаа. Комсомол юу хэһэн тухайгаа өөрынгөө съезд дээрэ омогорхолтойгоор элидхэн хэлэхэ байна бшуу.

Шэнэ газар ашаглалгада, Сибирьтэ, Алас Дурна зүгтэ асари томо барилгануудые бодхолгодо, мал ажал хүгжөөлгэдэ комсомолшууд, залуушуул эдир залуугай хаба шадал харуулан, эдэбхи хэшээлтэйгээр хабаадалсана. Манай республикын комсомольско организацишье ажалай һай һайн амжалта туйлана. ВЛКСМ-эй 40 жэлэй ойе, XIII съездые эрхимээр угтахые эрмэлзэн, республикын комсомолшууд социалистическэ ехэ уялгануудые абаа.

Һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсөөр США-е ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ гэһэн бүгэдэарадай зорилгые түргэнөөр дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байхадаа, республикымнай хүдөөгэй залуушуул 135 мянган хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ, 25 мянган гахай шахан таргалуулжа гүрэндэ тушааха, үнеэн бүриһөө һү һаалгые нёдондонойхиһоо 500 литрһээ бага бэшээр дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэнхэй. Промышленна предприятинуудай, барилгануудай залуушуул өөһэдынгөө энэ жэлэй түсэбые октябриин 29 хүрэтэр, тайлбарилан хэлэбэл, Комсомолой 40 жэлэй ой хүрэтэр дүүргэхэбди гэжэ найдууланхай. Бүхы республика дотороо комсомолшууд 20 миллион түхэригэй алмалта хэхээр шиидээ. Мүнөө залуушуулнай хаа хаанагүй ажалай вахтада жагсаад, абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө тэмсэн, шэнэ амжалта туйлажа байна.

Хүдөөгэй комсомольско организацинууд ехэ юумэ хэнэ. Энэ жэлэй үбэл мал ажал дээрэ саг зуура, мүн хододоо хүдэлмэрилхөөр 2300 комсомолшууд-залуушуул эльгээгдээ. Сэлэнгын, Хориин, Курумканай аймагуудта малшадаар хүдэлмэрилхын тулада илангаяа олон залуушуул колхозуудта гараһан байна. Энээнһээ уламжалан залуу малшадай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, комсомол-залуушуулай фермэнүүдые байгуулха арга бии болоо. Һүнэйтоварна фермэнүүдэй хоорондо дэлгэрһэн республиканска социалистическэ мүрысөөндэ залуушуулай 200 коллектив хабаадалсана.

1958 оной түрүүшын һарануудай дүнгөөр Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой фермын залуушуул түрүү һуури эзэлээд, ВЛКСМ-эй обкомой, БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерствын дамжуулгын Улаан туг барижа ябадаг. Энэ фермын залуушуул үбэлэй үедэ үнеэн бүриһөө хахад пүүд һү һаагаа. Зарим һаалишадынь бүри ехые һаадаг. Январь февраль хоёр һара соо залуу һаалишан Евдокия Казазаева үнеэн бүриһөө 627, Анна Борисова 506 литр һү һаагаа. Бичурын, Иволгын, Сэлэнгын аймагуудай залуу һаалишад тэрэшэлэн һайнаар хүдэлнэ.

Залуу хонишодой амжалта сээжэ зүрхыемнай мүн лэ баясуулна. Залуу хонишодой амжалтатайгаар ажаллажа байһыень харахада, 100 эхэ хони бүриһөө 150—160 хурьга абаха гэһэн уялгамнай дүүргэгдэхэ гэжэ найдахаар. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Дамдин Цоктоевой даажа байдаг отарынхид 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга, Яруунын аймагай «Улаан Яруна» артелиин комсомолец Бадма-Доржи Цыреновэй отарынхид 95 хурьга мүнөө абаад байна.

Хонидой түл абажа, хурьгадые түлжүүлгэдэнь предприяти, эмхи зургаануудай залуушуул колхозуудта ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Хориин аймагай комсомольско организациһаа колхозуудта эльгээгдэһэн залуушуул 6 мянга гаран хурьга абалсажа түлжүүлээ. «Улаан Одон» колхоздо ошоод хүдэлжэ байһан комсомолка Галина Деменкова илангаяа һайнаар хүдэлжэ, 252 хурьга абаад, түлжүүлжэ байна. Иимэ жэшээ олон бии.

Хүдөө ажахын продукт элбэг дэлбэг болгохо зорилго шиидхэлгэдэ һургуулинуудай комсомольско, пионерскэ организацинууд шадаха туһаламжаяа хүргэлсэнэ. Тэдэнэр концерт наада табина, хөөрэлдөө үнгэргэнэ, улаан булангуудые гоёоно. Гадна фермэнүүдые харагалзалгадаа абаад, залуу мал түлжүүлгэдэ ехэ туһа хүргэнэ. Республикын һургуулиин һурагшад колхозуудта 100 мянга гаран дальбараа дэгжээжэ үгэхэ, 1 мянган гектарта корнеплод, 2 мянган гектарта кукуруза тариха гэжэ шиидэнхэй.

Түнхэнэй аймагай һурагшад комсомолой 40 жэлэй ойе эрхим бэлэгтэйгээр угтахын тулада өөһэдынгөө хүсөөр 12 мянган тахяа, 3 мянган галуу тэжээгээд, намар колхозуудта тушаажа үгэхэ, 200 гектар газарта тэжээлэй ургамал тариха гэһэн уялга абанхай. Мүнөө үедэ залуушуул наг шэбхэ полидо гаргажа, үнэһэ, шубуунай аргал суглуулжа байна. Наг шэбхэ полидо гаргаха зорилгоор ВЛКСМ-эй обкомой соносхоһон һарада олонхи колхозуудай комсомольско организацинууд эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байнхай. Бичурын, Тарбагатайн, Кяхтын аймагуудта наг шэбхэ гаргаха хүдэлмэри нилээд урагшатайгаар хэгдэнэ. Бичурын аймагай гансахан «В защиту мира» колхозой комсомольско организаци 600 гаран тонно шэбхэ полидо гаргаа. Хабарай тарилгын эхилтэр бүри ехэ наг шэбхэ полидо гаргаха гээшэ шухала зорилго болоно.

Колхозно байгуулалтые улам саашадань хүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха тухай парти, правительствын шиидхэбэреэр зоригжоһон залуу колхознигууд хүдөө ажахын продукт бүри элбэгээр абадаг болохын түлөө урма зоригтойгоор тэмсэжэ байна.

Хүдэлмэришэн залуушуул хүдөө нютагуудтахи нүхэдһөө гээгдэнэгүй. Республикын бүхы предприятинуудта залуушуул эдэ үдэрнүүдтэ угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллана. Съездын урда тээхи мүрысөөндэ Улан-Удын паровозо-вагонно заводой залуушуул түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр съездын хүндэлэлдэ зорюулан нэгэ вагон, 1 паровоз өөһэдынгөө хүсөөр заһабарилан гаргаа. Паровозо-хабсаралгын цехтэ Василий Кабуновай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада һара бүридэ даалгабаряа 260—280 процент дүүргэнэ.

Донецкэ шахтер Николай Мамайн үүсхэлые республикын залуушуул үргэнөөр дэмжэнэ. Энэ аргаар хүдэлмэрилхэ зуураа, Хандагатайн леспромхозой Иван Спиридоновой хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада гансахан февраль һарада 4 мянган кубометр модо отолжо, таллуулаа.

Алмалта хэхын түлөө нёдондо жэлдэ эхилһэн хүдэлөөн мүнөө бүри ехээр дэлгэржэ байна. Республикын комсомолшууд нёдондо 8 миллион түхэриг алмалта хэһэн аад, мүнөө жэлдэ 2,5 дахин ехээр алмалта хэхэ юм. Хүсэд бэшэ мэдээнэй ёһоор жэлэй эхинһээ хойшо комсомолшууд, залуушуул 4 шахуу миллион түхэригэй алмалта хээ. Жэшээлхэдэ, Галуута Нуурай рудоуправлениин комсомольско организаци (секретаринь нүхэр Федосеев) гансахан февраль һара соо 74 мянган түхэригэй алмалта хээ.

Уралан нарижуулгын дурадхалнууд алмалта хэхэдэ ехээр туһалдаг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ залуушуулай дурадхалнуудай бэелүүлэгдэһэнэй ашаар 3 миллион түхэригэй гүрэнэй зөөри алмагдаһан байгаа. Энээниие хараадаа абан, ВЛКСМ-эй обком, совнархоз болон облпрофсоведтэй хамта ВЛКСМ-эй 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан залуу уралан нарижуулагшадай конкурс соносхоо. Хэдэн зуун залуу хүдэлмэришэд, инженер, технигүүд энэ конкурсдо эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Ажахын байгуулалтада залуушуулые эдэбхитэйгээр хабаадуулха зуураа, залуушуулые идейнэ-политическэ талаарнь хүмүүжүүлгэдэ болбосоролыень дээшэлүүлхэ, соёл гэгээрэлэй, оборонно-спортивна хүдэлмэридэ тэдэниие олоор хабаадуулха хэрэгтэ областной комсомольско организаци ехэ анхарал хандуулна.

Республикын комсомолшууд, залуушуул ВЛКСМ-эй XIII съездые ехэ амжалта туйлажа угтаба. Гэхэтэй хамта залуушуулые хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй үүсхэл эдэбхи дээшэлүүлхэ хэрэгтэ дутуунууд үшөө бии. Саашадаа манай республикын комсомолшууд, залуушуул областной партийна организациин хүтэлбэреэр дутуу дунданuудаа түргэн зайсуулжа, ленинскэ комсомолой 40 жэлэй алдарта ойе бүри ехэ амжалта туйлажа угтаха байна.

Байлдаанууд соогуур батажааш, Баатар ажалаараа суурхааш, орденто комсомол!

Уранзурааша Р. Сурьяниновай бүтээһэн плакат. ТАСС-эй фотохронико.

Таряалан, сабшалангаа үргэдхэхын түлөө

Хори тосхонһоо хойшоо 170-аад модоной газарта үргэн ехэ Анаагай эльдин тала дайда нэмжыдэг. Энэ уужам тала дайда үбһэ ногоогоор баян, уһаарщье элбэг. Теэд эндэхи газарай ехэнхинь хүсэд ашаглагдадаггүй, бур шабар, уһа намагта дарагдашанхай байдаг. Мүн эндэ нилээд ехэ газарта харганаа, бургааһан ургашанхай. Тиимэһээ Хориин аймагай Ленинэй, XX партсъездын, Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Красный партизан» колхозууд хамтынгаа хүсөөр тэндэхи уһа намаг хатаажа, харганаа, һөөг бургааһанһаа сэбэрлэжэ элдүүрилээд, тэжээлэй культурануудые барижа, ниитынгээ малда үбһэ тэжээл элбэг ехээр бэлдэхэ зорилго табяа.

Тиигээд эдэ колхозуудта туһалхаар Хориин МТС-һээ нүхэр Г. Жанаевай хүтэлбэрилдэг тусхай машинно-мелиоративна отряд үшөө үбэл байхада эльгээгдээ һэн.

Энэ отряд март һарын гараһанһаа хойшо Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Туһа, Мээргэтэ, Ехэ-Горхон, Зуһалан Тала гэжэ нютагуудта 350 гектар газарые һөөг бургааһанһаа сэбэрлээ. Мүн XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо 170 га газарта харганаа, бургааһа арилгаа. Һөөг бургааһанһаа сэбэрлэхэ, һубаг-канава татаха хүдэлмэридэ ябаһан тракториcтнууд нүхэд А. Серебрюхов, Н. Сергеев, С. Махалов гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабариие 130—150 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Энэ отрядайхид хамтадаа тэрэ багайнгаа 720 гектар газарые харганаа, һөөг бургааһанһаа сэбэрлээд, газарай гэдэхэдэ тэрэнээ элдүүрилжэ, овёс, зелёнко тариха юм.

Д. Дашиев.

Загаһаниинь хомордоо

Яруунын аймагай Исингын, Ехэ-Яруунын, Гүндын, Бага-Яруунын, мүн бусад нуур, сөөрэмүүд загаһаар элбэг гэжэ үниинһөө хойшо хэлсэгдэдэг болонхой. Үнэхөөрөөшье эндэхи нуур, сөөрэмүүдтэ хадари, алгана, сурхай гэхэ мэтын загаһан олон юм. Тиимэһээ Яруунын загаһашад тарган томо загаһаараа Бурят-Монголойнгоо арад зониие хангана.

Эдэ нуурнуудһаа жэлдээ 12—15 мянган центнер һайн шанартай загаһан баригдана. Гэбэшье, һүүлэй жэлнүүдтэ эндэхи нуурнуудай загаһан үсөөршоо. Энэ жэлдэ урдынхидаа орходоо бирагүй загаһан баригдажа байна.

Загаһанай тэжээлээр элбэг Яруунын нуурнуудта элдэб түрэлэй загаһа бүри олоор үсхэжэ байгаа һаа, һайн байгаа. Ехэ-Яруунын, Исингын, Гүндын, Бага-Яруунын нуурнуудһаа загаһа барилгые 2—3 жэл соо болюулхадашье муу бэшэ һэн. Загаһа барилгые эрхилдэг эмхи зургаанууд энэ асуудалые бодожо үзөөд, ойрын саг соо хэмжээ абаха ёһотой.

Н. Бурдуковский.

Редакцида ерэһэн бэшэг

Туһаламжа үзүүл[х] шухала

Урдань эдэгэхэгүй үбшэнд[э] рагдаһан гү, али һохор, [...] хүн хэлэшэгүй ехээр зобо[...] дэлхэй дээрэ түрэһэндөө гэмш[...] наһаяа үнгэргэдэг бэлэй. [...] тиимэ юумэ харахагүйт! Эр[...] шье, харахагүйшье хүн элдэб [...] тель, эмхи зургаан боложо [...] дээд, совет арадайнгаа халуу[н] харал доро, коммунизм байгу[...] гада эдэбхитэйгээр хабаада[...] байдаг.

1950 ондо Түнхэнэй аймаг[...] радаггүй зоной эхин эмхи би[...] лоо һэн. Тэрэ эмхиин бюрогой [...] тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Л[...] Цыремпилович Жамбаловай [...] гууламжын ажал ябуул[...] ашаар аймаг соохи бүхы хар[...] гүйшүүл бүлгэмдэ ороо. Т[...] дунда һуралсалай, хүмүүжү[...] хүдэлмэри яһала һайнаар ябу[...] дана. Мүнөө бүлгэмэй бүхы [...] Брайлиин системээр үзэг б[...] һураад, уншадаг болонхой. Ж[...] 2 дахин хамтын суглаан, [...] һара бүридэ хоёр удаа бе[...] зүблөөн болодог. Тэдэнэй а[...] ВЛКСМ-эй айком ехэхэн ту[...] жа үзүүлдэг. 12 хүнһөө бүр[...] уранһайханай самодеятельно[...] кружок нютагайнгаа ажал[...] жэлдээ 14—15 дахин концер[...] руулдаг. Нүхэд Алсыев С. Л[...] даков П. Д., Сушенова Д. Д. [...] бусад уранһайханай кружогс[...] дэлмэридэ жэлһээ жэлдэ угаа [...] хитэйгээр хабаадалсадаг. Ш[...] даамаар мүрысөөн болодог, [...] сагта сэнгэлиг газараар ябал[...] хидхэгдэдэг. Тус эмхи өөрын [...] лиотекэтэй, жэлдээ дүрбэ [...] гарадаг ханын газетэтэй..

Харадаггүйшүүлэй дун[...] ажал хэжэ шадахань ниитэд[...] һатай хүдэлмэри хэнэ. Кол[...] 18 хүн, бэшэ тээ 7 хүн хү[...] Нүхэд, Лудаков, Тухоренов, [...] шенова гэгшэд Бийск го[...] боошхо дархалалгын һур[...] дүүргэжэ ерээд, аймагайнгаа [...] комбинадта ажаллажа байдаг[...] бүхэндэ тэрэ эмхидэ 15 мянг[...] хэриг мүнгэн, курорт, санатор[...] бэригүйгөөр ошохо хэдэн ол[...] тёвко үгтэдэг. Бүлгэмэй 23 [...] 250-һаа 600 түхэриг хүрэтэр [...] нэй пенси абана.

Эхин эмхиин хэды ехэ ажал[...] байгаашье һаань, нэгэ хэдэн [...] дал харагдана. Энэ эмхи тон [...] хан таһалга соо байдаг. Про[...] бинадта хүдэлжэ байһан [...] Тухоренов, Лудаков, Суш[...] гэгшэд мүнөө болотор өөһэды[...] байратай болоодүй. Энэл [...] гаанаар үшөө хэдэн хүн а[...] орохо аргагүй байна.

«Знамя» колхозой гэшүүд [...] С. И. Хоборкова, С. Б. Андр[...] тэрэшэлэн муу байрада бай[...] Түнхэнэй харадаггүйшүүлэй [...] эмхидэ аймагай хүтэлбэри[...] дэй зүгһөө тусхай туһаламжа [...] лэгдэхэ ёһотой.

В. Беломестных, Тү[нхэнэй] аймагай культурын т[...] инсп[ектор].

ХОЛЫН ГҮҮРТЭДЭ БОЛОҺОН ХӨӨРЭЛДӨӨН

Закаменай аймагай «Байгал» колхоз аймаг соогоо эгээн холын колхоз юм. Энэ колхозой зарим мал Саян уулын хормойгоор байратай. Зунай сагта малынь бүришье холо саагуур бэлшэдэг.

Мэнэ һаяхан энэ колхозой хэдэн мянган толгой малай байдаг Сэхир, Бэлшэр, Сүбэтэ гэхэ мэтын хабшуу нарин голнуудаар ябаад, тошон халишаһан жалга үгсэхэ гэжэ гарабабди.

— Бэшэ голнуудтаа орходоо энэ гол бараг үргэнөөр харагдадаг. Юуб гэхэдэ, энээниие хоёр тээһээнь хашаһан хада ууланuудай үбэр хормойнууд налуу, модо шулуугаар бага.

Энэ голоор урдадаг заахан горхон үбэлэй сагта дэлбэржэ, һайб уһаар голойнгоо нарин газарые хаажа, зузаан мүльһөөр хушадаг. Тиимэһээ энэ гол Мүльһэтын жалга гэжэ нэрлэгдэһэн байха.

— Мүльһэтэ жалгамнай үргэншье һаа, буртаг бургааһаар хушагдашанхай юм. Тиимэһээ манай колхоз энэ газарһаа туһа абанагүй. Хэрбээ хахалжа, малай тэжээлэй ургамалнуудые таряа һаа, ехэл һайн һэн,—гэжэ колхозой комплексно бригадын бригадир нүхэр Цыренов замдаа хөөрэнэ.

Энэ газарые хахалжа, ургаса тариха гэжэ эндэхи колхознигууд хэдэн жэлэй урда шиидхэбэри абаһан байгаа. Теэд Закаменай МТС-эйхид элдэб янзын шалтаг барьяад, энэ газарыень хахалжа үгэдэггүй һэн. Харин нёдондо жэл колхозой тон шангаар асуудал табихадань МТС нэгэ трактор эльгээхэ баатай болоо юм. Гэбэшье, ерэһэн тракторайнь ахалагша тракторист шэнэ газар хахалхаһаа байтагай, буу үргэлөөд, агнахаяа хүдөө хэдэн хоногоор гарашадаг байба. Үлэгшэ нүгөө нүхэрынь нэгэ мүр гаргаһанайнгаа удаа трактораа ганга шулуу руу оруулжа, оройшье хүдэлхөө болишоо һэн. Энээн тухай түрүүлэгшэ бригадир хоёр харгыдаа хөөрэнэ.

— СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ Никита Сергеевич Хрущевой хэһэн элидхэл соо нэгэ газар дээрэ хоёр эзэн байхадаа тон таарамжагүй болоно гэжэ хэлэгдэнэ. Энэ тон зүб даа. Манай эндэ заримдаа нэгэшье эзэн үгы болошодог байгаа. МТС-эй трактористнар, бидэнэр колхоздо мэдээтэй зон бэшэбди гээд лэ, дураараа ябадаг байгаа. Мүнөө бүхы техникээ өөһэдөө абажа, ажалаа өөһэдөө мэдээд хэдэг болохомнай. Энэ ехэл һайн, —гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Батуев баяртайгаар хэлэнэ.

Гэлигэр хүхэ лонхо шэнги мүльһэн харгыгаар голоо үгсэжэ ябатараа, бэлшэжэ байһан залуу малнуудта хүрэжэ ерэбэбди.

— Энэ коммунист Цыбен Цыбиковэй даадаг залуу гунжадай гүүртэ гээшэ,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ малнуудые харуулна.

Нүхэр Цыбиков нютагайнгаа зондо нилээд хүндэтэй, мэдээжэ болоһон хүн юм. Олон жэлэй туршада сомонойнгоо зүблэлдэ ажалладаг байгаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ коммунист Цыбиков өөрынгөө дураар мал ажалда хүдэлхэеэ гараһан байна. Колхозой правлени болон парторганизаци тэрэниие залуу хашараг, гунжадай гүүртын ахалагшаар табиһан юм.

Нёдондо зундаа ехэ хүйтэн, хура бороо багатай байгаа. Тиимэһээ таряа ногооной гараса эндэ тон муу байһан юм. Тэжээлэй багаар бэлдэгдэһэнһээ боложо, энэ гүүртын нэгэ толгой малда бүхэли үбэлжэлгэ соо миил 70 килограмм үбһэн хүртэһэн байна. Гэбэшье, коммунист Цыбен Цыбикович бэрхэшээлнүүдһээ сухаряагүй, харин малаа һайнаар ондо оруулхын түлөө шангаар тэмсэжэ захалһан байна.

Хүртэһэн заа үбһөө малдаа хүйтэнэй эгээ шанга сагта бага багаар үдэшэ үглөөниинь эдюулдэг байба. Малынь зүб, һайн харууһалгын ашаар тэнхээ тамир һайнтай үбэлые үнгэргэжэ байна. Үглөөнэй харанхыһаа үдэшын харанхы болотор Цыбен Цыбикович өөрынгөө нүхэр Сурмаатай урьлаад лэ, малнуудаа бэлшээриин һайниие бэдэржэ адуулдаг.

—Харыта даа, малынь намарайнгаа таргые олониинь табяагүй. Мал гээшэмнай ажаллаха, харууһалхын хүшөөр юм байна даа,—гэжэ бригадир нүхэр Цыренов малшадаа магтана.

Өөрынгөө дураар мал ажалда ошоод, нүхэр Цыбиковэй үнэн зүрхэнһөө оролдон, бүхы хүсэ шадалаа гаргажа, һайнаар ажаллажа байһан тухайнь хөөрэлдэһөөр ябажа, гүүртын байрада хүрэжэ ерэбэбди.

Цыбен Цыбикович маниие баяртайгаар угтажа, бурят янзаар тон түрүүн һайхан сай аягалан хүндэлнэ. Зарим нэгэ гүүртэнүүдэй малшад шэнги үбһэ тэжээлэй дутамагһаа боложо, малай үбэлжэлгын хүндөөр, бэрхэшээлнүүдтэйгээр үнгэржэ байһан тухай баһа хөөрэхэнь ха гү гэжэ һанажа һуутар, гүүртые даагша ехэ сэдьхэл дүүрэн, урматайгаар:

— Колхозууд МТС-һээ трактор, машинануудые худалдан абахань гэжэ радиогоор хуу дуулаад һуунаб,—гэжэ захалба.—Энэмнай тон сэсэн политика гээшэ даа. Ехэл һайн болохонь ха, колхоз түргэнөөр дээшэлхэ, һайжарха ёһотой.

МТС колхозһоо зуу гаран модо холо байхадаа, эндэ тэндэ сасагдаһан техникээ зүбөөр хүдэлгэжэ шададаггүй байгаа гэжэ энэ колхозник үниинэй һанажа ябаһан юумэнүүд тухайгаа хөөрэнэ. Тэндэ хүдэлмэрилжэ байһан трактористнар гансал МТС-тэ мэдэлтэйбди гээд, али олон колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй үгэ дуулангүй, өөрынгөө дураар ябадаг байба. Гэтэр, колхоз бии байһан техникээр дуратай ажалаа хүүлжэ шададаггүй һэн. Энэшье Мүльһэтын шэнэ газар хахалалга тухай гарадаг хэлсээн, хөөрэлдөөнүүдые абаад үзэхэдэ, ажал хэрэг урагшаа ябажа үгэдэггүй байгаа бшуу.

— Халуун намар дунда тракторнуудаа заһахамнай гээд, тэдэнээ зуу гаран модоной газарта байһан МТС абаад ябашадаг,— гэжэ саашань нүхэр Цыбиков хөөрэнэ.— Тракторнуудтай байгаа болбол үбэлэй сагта сабшаландаа наг шэбхэ горьтойгоор шэрэхэ, үбһэ тэжээлээ зөөхэ байгаабди.

Трактор, машинануудһаа абаад колхозой ажал хүдэлмэри тухай хөөрэлдэнэбди. Энэ жэл колхоз хэдэн зуугаад гектар шэнэ газар хахалжа, тэжээлэй ургамалнуудые тарихань. Тэжээлэй ургамалнуудые ехээр тарижа, һайн ургаса абаа болбол, ниитын малда үбэл, хабартаа бардам хүрэхэ үбһэ, силос бэлдэгдэхэ ёһотой.

— Мүнөө манай холын колхоздо малдаа жэл бүри элбэг ехэ үбһэ тэжээл бэлдэжэ абадаг болохоһоо ондоо тиимэ ехэ шухала зорилго үгы,—гэжэ нүхэр Цыбиков хөөрэнэ. —Малдаа хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлдээ һаа, бидэнэр мяха, тоһо, һү абалгаяа тон түргэнөөр дээшэлүүлжэ шадахабди.

Малай тэжээл ехээр бэлдэдэг болохын тула гансашье тарилгынгаа талмай үргэдхэхэ бэшэ, сабшалангаа һайжаруулжа, ургасыень нэмээхэ гээшэ тон шухала. Сабшалангай газарта наг шэбхэ ехээр гаргаха, модо шулуунһаань сэбэрлэхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ юм. Зарим газарта сабшалан буртаг бургааһаар дарагдашанхай. Тиимэ сабшалангые сэбэрлэхэ хэр[...] Трактор, машинануудые өөһэд[...] мэдэлдэ оруулхадаа эдэ [...] ажалаа түргэнөөр, эмхит[...] ябуулха арга олгогдохонь.

—Манай түрэл парти, прави[тель]ство тон зүб шиидхэбэри абаа[...] на даа, энэнь колхозуудай с[...] даа хүгжэхэ ябадалда аргагү[й] шэнэ арга боломжо бии бол[...] гэжэ нүхэр Цыбиков хөөрэнэ.[—] хэды жэлэй үнгэрхэдэ манай к[...] танишагүй ондоо, һураггүй [...] болоод байха.

Жиирэй коммунист Цыбен Ц[ыби]ков КПСС-эй ЦК-гэй февр[...] Пленумэй, СССР-эй Верховн[о Со]ведэй һүүлэй сессиин тогт[...] тон зүбөөр ойлгоод, энээнэй һ[...] колхозой ажабайдалда ямар [...] жалтанууд туйлагдахаб гэжэ [...] дороо элитээр хараад һууна [...] тай. Зүбшье даа, нютаг бүрид[...] хознигууд баян техникэ [...] абаад, барандаа нүхэр Ц[...] шэнги ажаллаад байгаа [...] ажал хүдэлмэримнай һураггү[й] хитэй, урагшатайгаар ябадаг[...] хо бшуу.

Энэ хөөрэлдөөнэй һүүлдэ [...] шьегүй колхозой хамтын су[...] боложо, МТС-һээ трактор, ма[...] худалдан абаха гэжэ нэгэн ду[...] шиидхэгдээ һэн. Энэ колхозо[й] шууд мүнөө жэлэй хэды хүна[...] гаашье һаань, хүдөө ажахын х[...] мэришэдэй урда партиин таб[...] зорилгые дүүргэхын тула шу[...] һайнаар ажаллажа байна.

Ц. СУБАН[...]

Һү ехээр һаахын түлөө мүрысөөндэ түрүүлжэ ябагшад

1958 оной январь, февраль, март һарада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 800 литрһээ дээшэ һү һааһан үүлтэртэ фермын һаалишад

…, обог	Аймаг	Колхоз	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (литрээр)
…ова Л.	Сэлэнгын	Тельманэй нэр.	887
…ронова Н.	Сэлэнгын	Сталинай нэр.	856
…ова В.	Сэлэнгын	Тельманэй нэр.	804
…ова Р.	Сэлэнгын	Сталинай нэр.	800

…үе соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 650 литрһээ дээшэ һү һааһан һүнэй-товарна фермын һаалишад

Нэрэ, обог	Аймаг	Колхоз	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (литрээр)
…ова Е. М.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	974
…ова Д. Б.	Кударын	Ждановай нэр.	896
…ова А. В.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	841
…ова В. В.	Прибайкальска	«Прибайкалец»	830
…а М. Т.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	821
…укова М. Я.	Иволгын	«8-е Марта»	809
…ва Н. Ж.	Иволгын	«Коммунизм»	808
…ва Е.	Сэлэнгын	«Путь Ильича»	794
…ова Л. А.	Ториин	Свердловой нэр.	794
…ова С. Д.	Иволгын	«Улаан Оронго»	791
…а А. Ш.	Түнхэнэй	17 партсъездын нэр.	770
…ва Ф. А.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	761
…а В. С.	Тарбагатайн	«Красный боец»	749
…а А. П.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	747
…ова Ф. М.	Сэлэнгын	«Путь Ильича»	729
…ева В.	Сэлэнгын	«Путь Ильича»	727
…икова Н. Н.	Тарбагатайн	«Октябрь»	726
…н М. Т.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	719
…а Е. П.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	713
…а Р. Б.	Иволгын	«Улаан Оронго»	712
…а М. Т.	Иволгын	«3-я пятилетка»	710
…на Ф.	Сэлэнгын	«Путь Ильича»	700
…ва Е. Ж.	Түнхэнэй	17 партсъездын нэр.	700
…а Л. Н.	Иволгын	«Улаан Оронго»	697
…унова П. Н.	Иволгын	8-е Марта»	693
…на В. И.	Прибайкальска	Лазогой нэр.	693
…а Р. Ж.	Иволгын	«Коммунизм»	692
…а Ц.	Кяхтын	Сталинай нэр.	692
…а В. П.	Тарбагатайн	«Гигант»	686
…на Л. А.	Тарбагатайн	Калининай нэр.	686
…на Т. М.	Иволгын	«8-е Марта»	684
…унова Н. С.	Иволгын	«8-е Марта»	682
…а П. Ж.	Иволгын	«Улаан Оронго»	677
…ова В. С.	Иволгын	«3-я пятилетка»	670
…цева В.	Прибайкальска	Лазогой нэр.	670
…а Ф. С.	Тарбагатайн	Ленинэй нэр.	667
…а Ц.	Бичурын	Ждановай нэр.	661
…а Е. Н.	Ториин	Калининай нэр.	661
…инникова В. Д.	Кударын	«40 лет Октября»	661
…а Н. И.	Кударын	«Путь к коммунизму»	660
…а А. Я.	Иволгын	«8-е Марта»	656
…а З.	Кабанскын	20 партсъездын нэр.	656
…а В. П.	Иволгын	«3-я пятилетка»	654
…а Д.	Түнхэнэй	17 партсъездын нэр.	651
…а М. Н.	Тарбагатайн	«Октябрь»	650
…а Е. П.	Ториин	Калининай нэр.	650

…58 оной январь, февраль, март һарада үнеэн бүриһөө …нда зэргээр 650 литрһээ дээшэ һү һааһан совхозуудай һаалишад

…, обог	Совхоз	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (литрээр)
…маева Д.	Бичурын	917
…обоева Б.	Бичурын	911
Гармаева Д.	Кяхтын	730
Гармаева Д.	Бичурын	705
Ванчикова Н. Б.	Кяхтын	676
Плотникова Е.	Бичурын	674
Беляева О.	Бичурын	672
Лукащук	«Эрдэм»	664
Жигмытова Д. Н.	Кяхтын	661

1958 оной январь, февраль, март һарада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 450 килограммһаа дээшэ һү һааһан колхозууд

Аймаг	Колхоз	Түрүүлэгшын нэрэ, обог	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар)
Тарбагатайн	Калининай нэр.	Болонев И. М.	728
Иволгын	«8-е Марта»	Ткачев А. Ф.	650
Сэлэнгын	«Путь Ильича»	Аверин В. Е.	643
Иволгын	«3-я пятилетка»	Горбунов П. А.	628
Тарбагатайн	«Октябрь»	Беляев В. Е.	566
Бичурын	Логовскиин нэр.	Бутаков С. Д.	475
Тарбагатайн	«Красный боец»	Хрулёв Н. К.	464
Тарбагатайн	Сталинай нэр.	Григорьев И. К.	463
Тарбагатайн	«Гигант»	Михайлов Д. И.	462
Кударын	Ленинэй нэр.	Иванов И. Ф.	454

Энэ үе соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 450 килограммһаа дээшэ һү һааһан совхозууд

Совхозой нэрэ	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар)	Совхозой нэрэ	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар)
«Забайкальска»	600	Бичурын	476
Кяхтын	571		

1958 оной январь, февраль, март һарада харьяата колхозуудтань үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 350 килограммһаа дээшэ һү һааһан МТС-үүд

МТС-үүд	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар)	МТС-үүд	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар)
Тарбагатайн	500	Итанцын	375
Иволгын	442	Е-Кударын	371
Саянтын	411	Хамнигадайн	369
Сэлэнгын	393	Погранична	368
Е-Куналейн	386		

Һү һаалга тухай 1958 оной апрелиин 10-най мэдээн

Аймаг	1957 оной энэ үеынхитэй сасуулхада, һү һаалгын дээшэлһэниинь (процентээр)	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар): 1958 оной январиин 1-һээ апрелиин 10 болотор	Тэрэ тоодо апрелиин түрүүшын 10 хоногто	Аймаг	1957 оной энэ үеынхитэй сасуулхада, һү һаалгын дээшэлһэниинь (процентээр)	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар): 1958 оной январиин 1-һээ апрелиин 10 болотор	Тэрэ тоодо апрелиин түрүүшын 10 хоногто
Баргажанай	133,5	207	27	Прибайкальска	108,8	434	48
Б-Кударын	134,9	291	40	Сэлэнгын	103,4	431	42
Бичурын	117,3	383	40	Тарбагатайн	107,8	468	45
Зэдын	102,7	309	36	Торийн	134,4	353	26
Яруунын	104,3	269	31	Түнхэнэй	114,5	269	32
Заиграйн	120,5	332	37	Хориин	107,3	261	34
Закаменай	102,7	143/194	16	СОВХОЗУУД:			
Иволгын	136,9	466	48	Борьёогой	—	485	57
Кабанскын	123,5	379	48	Бичурын	—	549	73
Хэжэнгын	139,5	233	30	Яруунын	—	392	44
Кударын	123,7	422	46	Кяхтын	—	643	72
Курумканай	113,1	240	27	Сэлэнгын	—	384	38
Кяхтын	114,9	415	51	Хориин	—	317	35
Мухаршэбэрэй	113,7	325	36	«Эрдэм»	—	440	52

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: республикын түрүү һаалишад (зүүн гарһаа). 1. Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Д. Эрдынеева, 2. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан М. Власова, 3. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Л. Бадмаева, 4. Энэ аймагай «Путь Ильича» колхозой һаалишан Чебунина.

Ф. Сорокиной, Д. Болхоевой фотонууд.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын адресна бюрогой хүдэлмэрилэгшэд (зүүн гарһаа) Носкова, Жукова, Быкова гэгшэд абаһан почтоёо хаража байна.

О. Березковой фото.

Үндэр ургасын түлөө иигэжэ тэмсэнэбди

Таряан ажалдаа, онсо анхарал хандуулһанай ашаар түрүүшын жэлнүүдтэ ороохо таряанай һайн ургаса абадаг болообди. Жэшээнь, нёдондо бороо багатай байбашье һаань, манай колхоз гектар бүриһөө дунда зэргээр 9,1 центнер ороохо, тэрэ тоодо 12 центнер шэниисэ хуряажа абаһан байна. Тиихэдэ, таряан ажалай 1-дэхи, 2-дохи бригада (бригадирнуудынь Г. И. Колмаков, П. М. Коновалов) 130 гектарай га бүридэ 21 центнер эрхим шанартай шэниисэ ургуулаа һэн.

Ямар аргаар манай колхоз иимэ тогтууритай ургаса абадаг болооб гэхэдэ, һүүлшын жэлнүүдтэ газар уһалалга, үтэгжүүлгээр ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Мүн үрэһэ хүрэнгэ һайнаар бэлдэгдэдэг болобо. Жэл бүри уһалагдадаг газараа үргэдхэжэ, мүнөө 3 мянга шахуу гектар гэхэ гү, али тарилгынгаа 90 процентыень уһалагдадаг газарта хэдэг болообди. Ингэжэ ган гасууртай амжалтатайгаар тэмсэхэ арга боломжо бии болоо. Мүн газараа үрэжэлтэй болгохын тулада жэл бүри таряанайнгаа поли дээрэ наг шэбхэ болон минеральна үтэгжүүлгэ ехээр гаргадаг байнабди. Тиихэдэ ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үрэһэ хүрэнгын тон ехэ удхашанартай байһаниие хараадаа абажа, тусгаар үрэһэнэй талмай бии болгоһон байгаабди. Мүнөө тэндэһээ эрхим шанартай үрэһэ хүрэнгэ абадаг болонхойбди. Саашадаа ороохо таряанай, тэжээлэй ургамалнуудай ургасые бүри дээшэлүүлхэ арга боломжо бии гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

«Колхозно байгуулалтые улам саашадань хүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй февральска Пленумэй тогтоолые манай колхозойхид үнэн зүрхэнһөө һайшаан дэмжээ. Өөрын трактор, машинатай болоод, газараа ёһотой эзэн шэнгеэр элдүүрилжэ, таряанайнгаа ургасые бүри дээшэлүүлхэ гэжэ шиидээ. Мүнөө жэл манай колхоз хамта 2050 гектар ороохо таряа, тэрэ тоодо 1280 гектар шэниисэ, 320 гектар хара таряа, 32 гектар гречуха, 570 гектар овёс, мүн 850 гектар тэжээлэй ургамалнуудые тариха байна.

Һаяхан манай колхозой эдэбхитэд таряан ажалаа бүри саашадань һайжаруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэдээ, мүнөө жэл гектар бүриһөө дунда зэргээр 12 центнер ороохо таряа, тэрэ тоодо 14 центнер шэниисэ эрхэбэшэ абаха гэжэ шиидээ.

Хабарай тарилгада бэлэдхэл түлэг дундаа ябажа байна. Эгээн түрүүн хүсэд хүрэхэ, эрхим шанартай 5700 центнер үрэһэ хүрэнгэ бэлдээд, тэрэнээ нара, һалхинда шанаржуулжа байнабди. 100 центнер сортовой үрэһэ Онохойн селекционно станци, Мухаршэбэрэй Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозһоо асараабди. Өөрымнай үрэһэ хүрэнгэ яһала һайн шанартай. Жэл бүри аймагайнгаа зарим колхозуудтай үрэһээ хубаалдадаг байгаабди. Гэбэшье, 6—7 жэл болоод бусад районуудһаа һайн, сортовой үрэһэ асаржа, нютагай эрхэ байдалда тааруулан тарилга хэхэдэ ургаса дээшэлхэ байна гэжэ манай колхозойхид һайн ойлгоно.

Мүн поли дээрэ наг шэбхэ гаргаха хүдэлмэри муу бэшээр ябуулагдажа байна. 5000 тонно наг шэбхэ гаргагдаа. Энэ хүдэлмэридэ нэгэ «Беларусь» трактор, 40 мори унаа табигданхай. Тиихэдэ Улан-Удэһээ 7 тонно минеральна үтэгжүүлгэ асараабди. Мүн шубуунай аргал, үнэһэн гэхэ мэтэ ехээр суглуулагдажа байна.

Энэ хабар манай колхоз 2700 гектар таряан болон сабшалан уһалха. Энэ газарые уһалдаг Волковой, Зубковой, Баргадай. Дээдэ болон Доодо Урогой уһалууриин системэнүүд һайнаар заһабарилагдаха юм. Заһабарида хэрэглэгдэхэ модо, шулуу бэлдээд, зөөжэ байнабди. Мүн һубаг-канавануудые сэбэрлэхэ, заһабарилха хүдэлмэри захалагдаа.

Урданайхида адли бүхы таряан ажалайнгаа хүдэлмэриие МТС-тэ найдаад байхаяа болихомнай. Манай колхоз 15 трактор, 12 комбайн болон хүдөө ажахын бусад олон машина, зэмсэгүүдые худалдажа абаа. Тиин хабарайнгаа тарилгые өөһэдын хүсөөр үнгэргэхэ байнабди. Энэ хадаа тон харюусалгатай хүдэлмэри гэжэ мэдэнэбди. Тиимэһээ манай колхознигууд, механизаторнууд хабарайнгаа тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа, хаһа саг соонь эрхим шанартайгаар үнгэргэхөөр бэлэн.

В. Зверьков, Баргажанай аймагай «Гигант» колхозой түрүүлэгшэ.

Тарилгадаа бэлдэжэ байнабди

(Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ А. К. Квасниковай хөөрөөнһөө)

Манай колхозой ажахын гол һалбари таряан ажал болоно. Тиимэһээ колхозойхиднай илангаяа ороохо таряанай үндэр баян ургаса абадаг боложо, тэрэнэйнгээ ашаар мал ажалаа эрид ехээр хүгжөөжэ, ниитынгээ ажахын олзо доход улам дээшэлүүлхэ талаар һүүлэй жэлнүүдтэ зарим тэды амжалта туйлаа. Жэшээлхэдэ, нёдондо жэлдэ бүхы таряалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 12,35 центнер ороохо хуряажа абаа һэмди. Тиихэдэ нүхэд Илья Корытов, Иван Сухонов гэгшэдэй бригадынхид 1250 гектар таряалан дээрэһээ га бүриин 16—17 центнер таряанай ургаса хуряагаа. Мүн хүрэнгын таряанай газарай гектар бүриһөө дунда зэргээр 18—20 центнер шэниисын ургаса абтаа һэн. Тиигэжэ гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө хаһа сагтань дүүргээд, нилээд ехэ ороохо таряа түсэбһөө гадуур тушааһан, худалдаһан байнабди. Гадна, энэ жэлэйнгээ тарилгада хүсэд хүрэхэ эрхим шанартай өөрын үрэһэ бэлдээд, гэшүүдтээ ажалта үдэртэнь ороохо таряа горьтойгоор хубаагаабди.

Тиигэбэшье, эдэ зарим тэды туйлалтануудаараа зааханшье һанаагаа амархагүйбди. Мүнөө колхоздоо өөһэдын 13 трактор болон бусад олон машина, техникэтэй болоод байхадаа, байгша оной хабарай тарилгада һайнаар бэлдэжэ, ороохо таряанай ургаса бүри ехээр дээшэлүүлхын түлөө улам эршэмтэйгээр тэмсэжэ байнабди.

Колхознай энэ хабар 1300 гектар газарта ороохо таряа, 550 гектарта овёс, 800 гаран гектарта тэжээлэй, мүн силос болгогдохо культура тариханъ. Бүхы тарилгаяа намар хахалагдаһан сэбэр пар дээрэ, ехэнхиень хэрээһэлүүлэн тарихабди. Шэниисымнай үрэһэн хуу шахуу сортовой байна. Ехэнхинь «Селенгинская», «Онохойская» гэжэ сортын үрэһэн байна. Таряанайнгаа бүхы үрэһэ хоёр дахин наринаар сэбэрлээд, тарилгынь шанарые лабораторидо шалгуулһамнай, тон һайн гэжэ тодороо. Эдэ үдэрнүүдтэ үрэһэнэйнгөө таряа нара, һалхинда гаргажа шанаржуулжа байнхайбди. Мүн таряалан дээрэ 690 тонно һайса нэгшээгдэһэн наг шэбхэ гаргагданхай. Нилээд горьтой үнэһэн, шубуунай аргал суглуулагдаа. 25 тонно минеральна үтэгжүүлгэ бэлдэгдээд байна.

Хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ бүхы сеялкэ, анзаһан, 3 борной, культиватор гэхэ мэтэеэ үшөө март соо заһабарилжа, бэлэн болгоо һэмди. Гадна, механизаторнуудай байха нүүдэл вагон, полевой стануудай һэльбэн заһагдажа, һайнаар түхеэрэгдээ.

Ингээд хэды хоногһоо газарай хүрьһэндэ шииг нойто барихын тулада пар дээрэ эртын борнойлго хэжэ эхилхэмнай.

Хабарай тарилгые эрхим агротехническэ болзор соо, һайн шанартайгаар үнгэргэхын, байгша ондо ороохо таряанай үндэр ургаса абахын түлөө хүршэ һууһан Кировэй нэрэмжэтэ колхозойхидтой социалистическэ мүрысөө эхилэнхэйбди.

Н. Хазагаев бэшэжэ абаба.

Бурят-монгол хэлэ, литература заалгые һайжаруулха шухала

…мунистическэ партиин национальна политикын үндэһөөр, бурят …лиин һурагшад бүхы эрдэмэй …үриие түрэлхи хэлэн дээрээ …болоһон байна.

…ын һурагшад бэлэдхэлэй класс… …долоодохи хүрэтэр баран …нэ үндэһэн хэлэн дээрээ …гарадаг. Тиимэһээ, бурят… хэлэ заадаг багшанарай …бүришье ехэ болоно. Манай … аймагай һургуулинуудта … хэлэ, литература заалгаар …тэй болоһон багшанар …Х. Д. Банеева, Л. Раднаева, …рова, П. Гомбоева болон бу… багшанар түрэлхи хэлэ… …грамматика шудалха, һайнаар … болохо, литературна хэ… … мэргэжэхэ асуудалнуудта … ехээр табидаг.

… бурят-монгол хэлэ заал… шанарынь мүнөө табиг… …байлаи эрилтын хэмжээн… … гэжэ 1957—58 онуу… … жэлэй һуралсалай дүн … Жэшээлхэдэ, Алцагай … ахалагша классай һу… заримдаа грамматикын заабаринуудые хэрэглэжэ шаданагүй. Литературна хэлэндэ нютагай үгэнүүдые хэмгүйгөөр холихо худхахадань, юушье болоногүй. Гол шалтагааниинь юуб гэбэл, багшанар бурят-монгол хэлэнэй онсо шэнжые хараадаа абадаггүй, заримдаа морфологиие синтаксисһаа таһархайгаар заадаг байна. Тэрэ һургуулида үгын практика хэлэ, литературын хэшээлээр лэ хизаарлагдана гэжэ тэмдэглэмээр. Классһаа гадуур хүдэлмэри огто ябуулагданагүй, бурят-монгол хэлэн дээрэ уншагшадай конференци, вечер ходо үнгэргэгдэнэгүй.

Тайлбарилгын, харалга-шагналгын, шэлэлгын, дураараа бэшэлгын диктант һурагшадай бэшэжэ мэргэжэхэдэнь туһалдаг гээшэ. Теэд эхин классай зарим багшанар гансахан лэ контрольно диктант бэшүүлдэг байна. Уран гоёор уншадаг болохо, словарь хэрэглэжэ һураха асуудалда анхарал багаар табигдана. Һурагшадай үгын баялигые арьбажуулхын тула юуншье хэгдэнэгүй.

Һурагшадай класстаа, гэртээ дүүргэхэ упражнениин удхые зарим багшанар һайжаруулжа шадаагүй байһаар. Упражнени шэлэжэ олоходоо, зарим багшанар үзэгдэһэн грамматикын, орфографиин, пунктуациин заабаринуудта таараха материалаар хангаһагүй.

5—9 классуудай һурагшадай хүдэлмэриие шэнжэлжэ үзэхэдэ, диктант, зохёол бэшэхэдээ гаргаһан бүхы алдуунуудынь адлирхуу. Эгээл олон алдуу удаан аялган, нэрын, глаголой тодо бэшэ **а, о, э** аялган, падежэй **эй**-тэй залгалтые өөртэ хамаадалай **ээ**-тэйшье залгалтаһаа илгаруулдаггүй байна. **ы** үзэг бэшэхэ газарта удаан **ии** бэшэдэг, глагольно үгые дахуул үгэтэй һамардаг, абтаһан үгэдэ олохон алдуу гаргадаг байна. Ахалагша классуудай һурагшадай үгын баялигай хизаарлагданги байһанһаа боложо, зарим һурагшад найруулга, зохёол ёһо тэдыгээр бэшэнэ. Олон бодол хэлэһэн болобошье, тэдэнээ саашадань хүгжөөжэ, үндэһэ баримтатай болгожо, эсэстэнь хүргэжэ, тодорхой зүбөөр тайлбарилжа шаданагүй. Һурагшад найруулга, зохёол бэшэхэдээ бурят-монгол хэлэнэйнгээ баялигые хэрэглэжэ, уран үгөөр һайн мэдүүлэл бүридүүлжэ һураадүй. Гансашье Алцагай бэшэ, мүн манай Ториин аймагай олохон һургуулиин һурагшадай бурят-монгол хэлээр гаргадаг алдуунуудай хажуугаар нютагай диалектнэ алдуунууд баһал олоор үзэгдэнэ. Һурагшад пайруулга, зохёол бэшэхэдээ, нютагай (цонгоол-сартуул) үгөөр бэшэжэрхинэ.

Эдэ бүхы дутагдалай шалтагаан юуб гэхэдэ, һургуулиин зарим хүтэлбэрилэгшэд бурят-монгол хэлэ заалгада анхаралаа багаар табина. Мүн аймагай гэгээрэлэй таһаг эхин классуудай, бурят-монгол хэлэнэй багшанарта тодорхой туһаламжа үзүүлнэгүй. Бурят-монгол хэлэ, литература һайн мэдэхэ инспекторшьегүй байһаар. Энэ ушарые БМАССР-эй Гэгээрэлэй министерство хараада абаагүй байшоо.

С. Табдаев, багша.

Залуу хонишон

...1955 оной хабар һэн. Долоодохи класс дүүргэһэн Гомбо хүбүүн түрэл колхозойнгоо мал һүрэгые үдхэлсэхэ гэжэ шиидэһэн юм. Энээн тухайдаа колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ хэлэхэдэнь, хүбүүнэй дура хүсэлые халуунаар дэмжэжэ, хонишон болохыень дурадхаба.

— Хонишон болоходомни хамаагүй. Зүгөөр лэ дүршэл ехэтэй, үнинэй хонишодто эльгээгты. Хонин һүрэг адуулха ехэ дуратайб,— гэжэ тиихэдэ эдир залуухан Гомбо хэлээ бэлэй.

Тэрэ гэһээр хоёр жэл үнгэрөө. Колхозой түрүү хонишодой тоодо орожо ябаһан Гомбо Нимаев мүнөө Жамсо Шойндоновой отарада хони адуулагшаар ажаллана. Гомбо Нимаевай байдаг отарын хонишод үнгэрһэн жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 123—155 хурьга абажа түлжүүлһэн, мүнөө 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абаад, жэлэй дүүрэтэр хонидоо хэнзэлүүлжэ, дүн хамта 140—140 хурьга абахаар шиидэнхэй. Мүнөө энэ отарада абтаһан хурьгад хоролто гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэн, эхэ хонидынь тобир тарганаар ондо орожо байна.

Эдэ бүгэдэндэ хонишон Гомбын ажалай хубита бии. Энэ хонишон хонидоо оролдосотойгоор үнинэй хонишодой заабари, зүбшэлыень дагажа адуулдаг юм.

Ц. Дандаров,
манай корр.

Хүдөө бэшэгшэдэй дохёогоор хэмжээ абтаба

☆ Хоринай аймагай Ашангын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо малай үбэлжэлгэ муугаар үнгэржэ байна. Комплексно бригадын бригадир нүхэр Бадмаев ажалдаа харюусалгагүйгөөр хандана. Энээниие колхозой хүтэлбэрилэгшэд мэдэжэ байбашье, хэмжээ абанагүй гэжэ манай редакцида хүдөө бэшэгшэ мэдээсэһэн байгаа.

Энэ бэшэг шалгаад хэмжээ абахын тула КПСС-эй Хоринай айкомдо эльгээгдэһэн юм.

Бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтанууд шалгалтаар тодороо. Энэ бэшэг колхозой партиина организациин суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, колхозой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Очиров, комплексно бригадын бригадир нүхэр Бадмаев, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыденов гэгшэдтэ шанга һануулга хэгдэбэ.

Мүнөө эдэ нүхэд өөһэдынгөө хүдэлмэридэ шухала тобшолол хээ гэжэ манай редакцида КПСС-эй Хоринай айкомой секретарь нүхэр Цыжипов мэдээсэнэ.

☆Хэжэнгын хүүгэдэй садые даагша нүхэр Сампиловагай аягүй ябадал гаргадаг, өөрынгөө мэдэлдэ байһан хүдэлмэришэдтөө хэрзэгы шэрүүнээр хандадаг тухай бэшэһэн гомдол манай редакцида ороо һэн.

Шалгаад хэмжээ абахын тула манай редакци Хэжэнгын аймОНО-е даагша нүхэр Михеевтэ хандаһан юм.

Нүхэр Михеевэй мэдээсэһэнэй ёһоор, бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтанууд шалгалтаар булта зүб байба. Мэдэлдээ байһан хүдэлмэришэдтөө хэрзэгы шэрүүнээр, мүн ажалдаа хайхарамжагүйгөөр хандаһанайнь түлөө нүхэр Сампиловада захиргаанай ёһоор зэмэ тохогдобо.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ эндэ болоһон түрэлхидэй хоёр суглаан дээрэ садай хүдэлмэриин тоосоон шагнагдаһан, түрэлхидэй комитет эмхидхэгдэһэн байна. Үхибүүдэй садта түрэлхидэд ээлжээгээр үдэр бүри дежурилха болоо.

Тиин хүүгэдэй эдеэлүүлгые һайжаруулха талаар хэмжээн абтаба.

Багшын институтда

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: студент Бато Цырендылыков номоо үзэжэ һууна.

ШОФЁРНУУД БОЛОХОНЬ

Багшанарай институтда хоёр жэлэй урда тээ шофёрнуудай курса нээгдээ һэн. Студентнэр «ГАЗ-51», «ЗИС-5», ЗИС-150» маркын ашаанай машина шудална. Эдэниие нэгэдэхи классай шофёр Василий Хомхараевич Хомхолов һургана. Һаяар 15 хүн шалгалта барижа, гурбадахи классай шофёрнууд болохонь. Эдэнэр һуралсалһаа таһарангүй курсада һурана. Институтай дирекци һуралсалай «ГАЗ-51» гэһэн ашаанай тусхай машина захил хээд байна, харин мүнөө үзэдэг машинануудынь республикын ДОСААФ-һаа абтадаг. Курсада, мүн басагадшье бии.

ӨӨҺЭДЫН БИБЛИОТЕКЭ

Институтай студентнэрэй байрада ороходо номой этажеркэ, столнууд дээгүүрнь номууд олооро табяатай байдаг. Студентнэр городой номой магазинһаа шэнэ шэнэ номуудые худалдан абажа, өөһэдынгөө библиотекэтэй болоно. Библиотекэдэнь уран һайханай, ниитэ-политическэ, методическа. һуралсалай номууд бии. Жэшээнь, 5-дахи курсын студент Нима Дугаров гансахан бурят хэлэн дээрэ гараһан аяар 180 гаран номтой юм. Манай республикын уран зохёолшодой бүхы номууд энэ нүхэртэ бии. Ород хэлэн дээрэ ородой ахамад уран зохёолшодой номууд олон. Жэшээнь, 10 томоор гаража байһан Пушкинай зохёолнуудые захяад, 7 номыень абаад байна. Тэрэшэлэн Маяковскиин, Макаренкын, Хоца Намсараевай зохёолнуудай суглуулбариин бүхы томуудые захинхай юм. Гадна монголшье номууд бии.

—Мүнөө хуушан монгол бэшэг шудалжа байнаб, хойто жэлһээ торонгүй уншадаг болохоб,—гэжэ нүхэрнай хөөрэнэ. Тиихэдэ манай республикын, аймагуудай, мүн центральна газетэнүүдтэ гараһан һай һайн шүлэг, рассказ, очерк болон хэлэ бэшэгэй асуудал тушаа статьянуудые хайшалжа абаад, тусхай дэбтэр хэжэ байдаг.

Мүн Бато Цырендылыков, Владимир Нохоев, Арбижал Ринчино, Виссарион Бильдушкинов гэгшэд дүрбэ-табан зуугаад номуудтай болонхой.

ҺОНИРХОЛТОЙ УУЛЗАЛГА

Манай республикын һургуулинуудта 5000 гаран багшанар ажаллана. Эдэнэй гурбанайнь нэгэ хуби манай институт дүүргэгшэд юм. Эдэ багшанар үбэлэй, хабарай, зунайнгаа амаралтада түрэл институтдаа ерэжэ, багшанартаяа хөөрэлдэдэг, мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг, шухала асуудалнуудаар харюу абадаг юм.

Һаяхан физико-математическа факультет дүүргэгшэдэй заншалта уулзалгада 40 гаран хүн ерээ. Иимэ уулзалга 3-дахи жэлээ боложо байна. Энэ уулзалга институтай багшанарта ехэхэн туһатай юм. Юуб гэхэдэ, ямар юумэндэ анхаралаа ехээр хандуулхаб, гэһэн асуудалда институт харюу абадаг байна.

Жэшээнь. 4 жэлэй саана институт дүүргэһэн, мүнөө Баргажанай аймагай Баянголой дунда һургуулиин багша Елизавета Васильевна Харжеева иигэжэ хэлэнэ:

—Хүдөөгэй зарим һургуулинуудта физикын, математикын кабинедүүд үгы байдаг дээрэһээ багшанар өөһэдөө түхеэрхэ баатай болодог, тиимэһээ институтда байхадаа элдэб орёо приборнуудые хэжэ һураха, һүхэ, харуулаар юумэ хэжэ дадаха, методическа литература олоор уншаха хэрэгтэй.

Тэрэшэлэн Галуута Нуурай һургуулиин багша Евгения Андреевна Василенко студентнэрэй практика һайнаар үнгэргэхэ хэрэгтэй гэбэ.

В. Очиров.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: студентнэр автомашинын мотор шудалжа байна.
А. Постолицын фото.

Шэнэ больницын коллективэй түрүүшын алхам

Хэжэнгэ голой эрьедэхи Дээдэ Хэжэнгэ тосхондо үнгэрэгшэ намар больница баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа һэн. Энэ больницын нээгдэхэдэ «Победа» колхозой гэшүүд, модо бэлэдхэлэй участогай хүдэлмэришэд аргалуулдаг болоо.

Богонихон сагай хугасаа соо энэ больницада 50 гаран хүн эмшэлүүлжэ гараһан байна. Эмнүүлжэ гараашад больницын хүдэлмэришэдтэ үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэнэ. Жэшээлхэдэ, һаалишан Долгоржап Тудупова һанамжа, дурадхалай дэбтэр соо иигэжэ бэшээ: «Би больницада үбшэн үхибүүтэйгээ ороо һэм. Үхибүүмни ехэ хүндөөр үбшэлһэн байгаа. Тиибэшье больницын эмшэд хүбүүемни һайнаар аргалжа, уданшьегүй бараг болгоо һэн».

Иимэрхүү бэшэгүүд больницын дэбтэр соо олон. Үнэхөөрөөшье тэндэхи хүдэлмэришэд үбшэнтэндэ ехэ энэрхы зохидоор, зөөлэнөөр хандадаг, бодото туһаламжа үзүүлхэ гэжэ оролдодог байна.

Ш-Б. Дандаров.

Аймагай түрүү библиотекэ

Тимлюйскэ хүдөөгэй библиотекые даагша Мария Дмитриевна Качина эршэмтэй ажалаараа уншагшадай дунда хүндэтэй болоо.

Библиотекэдэ ходо зон олон байдаг. Зариманиинь һонин ном шэлэхээ, нүгөөдүүлынь газетэ, журнал уншахаяа, асуудалда харюу абахаяа ерэнэ. Хүн бүхэндэ анхаралтайгаар хандажа, эрилтыень дүүргэхэ гэжэ Мария Дмитриевна оролдодог юм.

Уншагшадаа олошоруулхын тула айлаар ябажа, ном тухай хөөрэлдөө хэдэг байна. Нёдондо 527 уншагшадтай байгаа. 6 нүүдэл библиотекэ, 73 хөөрэлдөөн, хамтын 33 уншалга эмхидхэгдээ һэн. Уншагшадай 3 конференци (тэрэ тоодо М. Степановай «Байгалай повесть» гэжэ номоор) үнгэргэгдөө.

Мүнөө жэлдэ яһала ехэ юумэ хэхэ түсэбтэй. «Үдэр бүри хахад пүүд һү haaя» гэһэн темээр, Р. Белоглазовагай «Манай хүршэнэр» гэжэ романаар уншагшадай конференци, В. Маяковскиин зохёолнуудаар уран зохёолой үдэшэ үнгэргэгдэхөөр бэлдэгдэжэ байнхай.

Г. Петухов.

Һайшаалта ажал

Бадмаева Надежда Борисовна Бодонгуудай эмнэлгын пунктые эрхилэгшээр хоридохи жэлээ ажаллажа байна.

Улан-Удын медицинскэ техникум дүүргээд, түрүүшынхеэ ажаллахаяа ерэһэн залуухан басаган Бадмаева оролдосотой ажалаараа хүн зоной дунда удангүй хүндэтэй болоһон юм. Мүнөө Надежда Борисовна ехэ дүй дүршэлтэй болонхой. Манай нютагай олон тоото ажалшад энэ эмшэндэ бэеэ саг соонь аргалуулдаг юм.

Надежда Борисовна эрхим ажалайнгаа түлөө «Ажалай габьягай түлөө» медаляар шагнагдаһан, мүн сомоной Соведэй депутадаар хэдэн дахин һунгагдаһан байна.

Д. Тогошиев.

„Сэсэн гүрөөһэн"

Василиса Петровна Зорькоёо эдеэлүүлхээ байна.

Кударын аймагай Унгуркуй тосхондо һаяшаг хүрэхэдэмнай хабарай түрүүшын шэнжэ түхэл үзэгдэжэ, урин дулаанай саг ерэжэ байгаа һэн.

Колхозой түрүүлэгшэ Сергей Васильевичында тэжээмэл боро гүрөөһэн бии юм гэжэ дуулаһан аад, тэрэниинь хараха гэлсээд, гэр тээшэнь ошобобди. Дүтэлжэ ерэхэдэмнай гэрэйнь хорёо соо шуран шуумар бэетэй, хондолой сагаан эмэ боро гүрөөһэн хурса хоёр шэхэеэ гайхангяар һэрмэлзүүлэн байба. Хажуудаа байһан нохойн тэсэжэ ядан хусахадань, мүнөөхи гүрөөһэмнай нохой тээшэ дээрэлхүү янзаар хараадхиба. Тиитээд дүрбэн хүл дээрээ хэды хэды хүнгэхэнөөр байра дээрээ эрьелдээд, солбон хүнгөөр собхорон, хорёо соогууроа пэшэгэнэшэбэ. Эгээл энэ үедэ гэрэй эзэн эхэнэр Василиса Петровна гаража ерээ.

Танилсажа, гүрөөһэнэй намтар тухай хөөрэлдэбэбди. 1954 оной июль һарада түрэлэйнь хүн ой түлеэндэ ошоходоо эхэһээ төөришэһэн нарай инзаганай бархирхадажа байхадань олоод, Светлана басагандань бэлэглэһэн байгаа ха. Светлана багаһаа хойшо ан амитанда эмээхэй байһан тулададаа уншэрһэн инзаганда «Зорька» гэжэ нэрэ үгөөд, сугтаа һурадаг нүхэдтэеэ, тэрэнээ тэжээжэ эхилээ һэн. Боро эдеэндэ орожо, шэнэ газартаа дадашаһан энэ гүрөөһэн хорёо соогууроа ябахаһаа гадна, тосхон соогууроа зайгуултадаг, мүн ойн захааршье ябаад ерэдэг болобо.

Зүгөөр Светланаһаа бэшэндэ яашье этигэдэггүй, энэ жаахан эзэеэ дахаад лэ ябаха дуратай. Тэрэнэйнгээ үһанда ошоходонь ошолдохо, номоо үзэхэеэ дүтын хада уула гарахадань ээлүүдгүй ябалдадаг байба.

Юумэшье эдихэдээ гансал Светланын гарһаа абадаг. Шэнписын һайхан талха, таряа, зелёнко, һамар, сахар, конфетэ эдихэ угаа дуратай. Һайхан үбһэшье эдихэдэнь хамаагүй ха. Гансал Зорькиин айдаг, һэжэглэдэг юумэниинь нохой юм. Илангаяа ангууша, мэхэтэй, томо нохойһоо зэбүүрхэдэг. Харин бага сага хаб нохойнуудай бороо, хусаа һаань, томоотой янза гаргажа, гэнтэ зог тудаад, хөөрхэн толгойгоо дээрэлхүүгээр үргэжэ, салиртал хурса туруугаараа газар дэбһэн хүлзэдэг. Багахан үхибүүн болоо һаань, мүргэжэ, намнажа байгаад гасаалдаг.

Гурбан жэлэй саада тээ, майда Светланын аймагай центр хэды хоногоор ошоходонь «Зорька» жаахан нүхэрөө ехээр үгылэн, хэниишье хэрэглэхээ болёод, хорёо соогууроа мини гүйжэ, басагаяа сула бэдэржэ байдаг болоо һэн. Тэсэжэ, хүлеэжэ ядахадаа эхэ нютаг, ой тайгаяа һанажа, майн 15-да хулжажа ябашоо бэлэй.

Светланын аймагай центрһээ ерэхэдэ эжэлынь зугадашанхай байгаа. Тэрэнээ тэхэрүүлхэ гэжэ басаган хэды дахин дүтынгээ ой ошобошье, һула бусаа гэхэ.

Таба һарын үнгэрһэн хойно, октябрьда «Зорькын» һураг дуулдаба. Светланын холо ошожо, ном уншадаг газарта боро гүрөөһэн харагдана гэжэ нютагайхидынь хэлэбэ. Басаган ехээр баярлаад нүхэдтөө, абадаа хэлэбэ. Абан «энэшни хулжажа ошоо хадаа дахин бусахагүй байха, мяхалжашье һаань асараял даа гээд» карабинаа абаад ошолдобо... Хойто хадынгаа оройдо гарахадань, ойн захада боро гүрөөһэн гаранхай, һархайжа байба ха. Буутай хүниие харахадаа, тэрэнь хэбтэшэбэ. «Зорькотоёо» уулзахаяа яаража ябаһан Светлана:—Зорька! Зорька!—гэжэ хэды дахин ооголбо. Светланынгаа абяа дуулхатайгаа сасуу Зорька гэнтэ бодожо, басаганайнгаа урдаһаа ерээд, нугалбаритайхан хүзүүгээ һунаан байжа, хэды үндөөд, гарынь долёожо оробо... Иигэжэ үнинэй уулзаагүй ханинарые харахада баясамаар, уярмааршье байгаа.

Дулаан болоод, турэхэ дүтэлхэдөө эдеэ хоолһоо гаража, хэбтэхэ байхаяа болёод, туража, муудажа эхилээ. Ходо ой руу тэгүүлдэг байба. Василиса Петровна арай гэжэ барижа байлгаад, түрүүлхэдэнь ехэ тулижа, зобожо, эрэ эмэ хоёр инзага гаргаба. Тэдэнь дүрбэн сүүдхэ соо өодэгүй тулюур, хэбтэриин байгаа. Эхэнь һү ехэтэй байжа, хэбтэмгэшээ тэдэнэйнгээ хажууда һолжорон дүтэлжэ, хүхэеэ үгэдэг, схээр бөөмэйлдэг, энхэрдэг байба.

Светлана инзагадтаа Петька, Катька гэжэ нэрэ үгэбэ. Тэдэнэйнгээ жэл тухай болоод байтарынь, ондоо гэртэ зөөгөө юм. Харин гүрөөһэдынь хуушан байраһаа яашье ошожо үгэбэгүй. Гэр тээшээ абаашахаяа туужа ядаһаар байтарынь Катя алдагдаад, тосхоной захаар табилуулжа ябатараа эндүүрһэн ангуушанда алуулшоо.

— Эдэниие зобоожо байнхаар ойдонь табия,—гэжэ Светланын эжы нэгэтэ хэлэбэ. «Зорька» «Петя» хоёроо хэды хайралбашье, басаган тэдэнээ ойдо табихаар шиидээ һэн. Үнгэрэгшэ жэлэй июнь, һарада үдын хойно Светлана аба эжытээ хоёр ханинараа хөйто хадынгаа ой тээшэ шиидхэхээ гараба. Тэдэнээ таалаад; тэбэреэд ой руу тууба. Гүрөөһэдынь һубарисалдаһаар тээ саашаа ошожо ябатараа дахин гэдэргээ бусажа, Светланаяа хэдэн дахин үндэжэ, долёогоо... Иигэжэ гурбан час тухай хахасажа ядаба. Тиигээд тэдэнэр нэгэл зориг орожо, ошоходоо гэдэргээ хара хараһаар далда орошоо һэн...

Зургаа һара үнгэрһэн хойно «Зорька» түрэхэ болоод гансаараа хоёрдохёо бусажа ерээд байна. Нютагайхидайнь хэлэһэнэй ёһоор, Петькэнь мүнөө дүтэ тойрон ходо харагдадаг, ойн захада гараадшье хүниие хаража байдаг ха.

Светлана мүнөө Ехэ-Кударада наймадахида һурана. «Зорька» Светланын эжыдэ дадашанхай, анханайнгаа ханиие балайшье үгылхэеэ болёо. «Сүлөөтэй болоходоо ой ошожо, Петиеэ ерүүлхэб даа» гэжэ Светлана найдангяар хэлэнэ.

Д. Чимитов.

Совет-Бельгиин хани[...] барисаанай бүлгэм СССР[...] байгуулагдаба

Промышленна предприя[...]дай, колхозуудай, научно-ш[...]лэлгын институдуудай, культ[...] эмхи зургаануудай түлөөлэгш[...] мүн элдэб мэргэжэлтэдэй су[...] Гадаадын оронуудтай хани [...]саа, соёл культурын холбоо ха[...]саа байгуулха советскэ бүлг[...]дэй союзда апрелиин 12-то [...] Совет-Бельгиин хани барисаа[...] бүлгэм СССР-тэ байгуулха т[...] асуудал хэлсэгдэбэ.

Гадаадын оронуудтай хани [...]саа, соёл культурын холбоо ха[...]саа байгуулха советскэ бүлг[...]дэй союзай Президиумэй түрү[...]шэ Н. В. Попова тобшохон үг[...]лэжэ, суглаа нээгээ.

Хүгжэм шэнжэлэгшэ И. И. [...]тынов бүлгэм байгуулха тухай [...]хэл хэбэ.

Совет-Бельгиин хани барисаа[...] бүлгэмые Советскэ Союзда [...]гуулха тухай шиидхэбэри суг[...] нэгэн дуугаар баталан абаад, [...]гиин-Совет хани барисаанай [...]гэмдэ амаршалга эльгээгээ. Со[...] Бельгиин хани барисаанай [...]мэй правленидэ 75 хүн һунгагд[...] Совет гүрэн түрын, ниитын [...] ажал-ябуулагшад, промыш[...]ностьда, хүдөө ажахыда шэные[...] хэгшэд, наука, литература [...] искусствын ажал-ябуулагшад [...] правленидэ ороо. Суглаанай [...]хэлдэ концерт болобо. (ТАСС)

Буһалгаашадай дунда ба[...] восстани болобо

ДЖАКАРТА, апрелиин [...] (ТАСС). Майор Нурматисай [...]мандалдаг 140-дэхи батальон [...]стани хэбэ гэжэ тээсгэн мэдэ[...]дээ һэн. Мүнөө буһалгааша[...] үшөө ондоо хоёр сэрэгэй подр[...]ленинүүд восстани хэбэ гэжэ [...]танг Тимур» газетэ мэдэ[...] Энэнь ямар подразделениинүүд [...]хэдэ, майор Джоханай команда[...] 141-дэхи батальон, майор И[...]дерэй командалдаг 142-дохи [...]тальон болоно. Буһалгаашад [...]тээлмэрдэн тэбэдэжэ, мэгдэжэ[...]на гэжэ мэдээсэл соо тэмдэглэ[...]нэ.

ИРАГТАХИ БАЙДА[...]

ДАМАСК, апрелиин 12. (ТА[...] Иратга байдал ехэ шанга боло[...] гэжэ Дамаскһаа мэдээсэгдэнэ. [...]ри Саидай правительствын яб[...]даг буруу политикые бүхы ор[...] арад улам ехээр буруушаана. [...]дани Ирак хоёрой холбооe бү[...]шааһан, Багдадска бүлэглэ[...] Ирагые гаргуулхын түлөө тэмс[...] байһан хүнүүдые Ирагай засаг[...]хид мүрдэнэ, хашана, хабшана. [...]хы дээдэ, дунда һургуулинууд[...] нюуса полициин тагнуулшад [...]жа, Арабуудай Нэгэдэмэл Рес[...]ликые дэмжэһэн багша, һураг[...] студентнэрэй хойноһоо тагнуу[...]нэ.

Полициинхидай иигэжэ зор[...]роо аашалжа байхадань, олон [...]родуудта студентнэр, һурагша[...] демонстраци болоо. Жэшээнь, [...]релиин 11-дэ Багдадта ехэ де[...]страци болоо. Полици 400 гаран [...]ниие тушаагаа.

АЛЖИРТАХИ БАЙДА[...]

ПАРИЖ, апрелиин 11. (ТА[...] Алжирай национально-сүлөөрэл[...] арми Франциин сэрэг хоёрой [...]рондо үсэд шанга тулалдаа[...] үргэлжэлһөөр.

Апрелиин 10-да Джебель-Де[...] гэжэ нютагта Франциин сэрэгэй[...] алжирайхидай отрядта добто[...] гэжэ Франс Пресс агентство мэ[...]сэнэ. Олон час үргэлжэлһэн ту[...]даанай һүүлээр Алжирай 40 ша[...] хүн алуулаа. Алжирай национал[...]но-сүлөөрэлгын арминхид м[...] һара соо 6 мянган хүнөө алуу[...] шархатуулаа гэжэ хэблэл мэдэ[...]нэ.

Апрелиин 1-һээ 7 болотор Ал[...]рай 1006 хүн алуулаа. 17 хүн ш[...]хатаа, 251 хүн плендэ абтаа г[...] Францины национальна оборо[...] министр Шабан-Дельмас һа[...] мэдүүлбэ. Францины министр [...]дынь талаһаа хэды хүнэй алуу[...] тухай баһа хэлээгүй.

Франци, Италида сагай уларил[...] ехэ муу байна

ПАРИЖ, апрелиин 12. (ТАСС[...] Францида мүнөө айхабтар хүй[...] болоод байна гэжэ Франс Пр[...] агентство мэдээсэнэ. Хэрбээ са[...]шадаашье иимэ байха болоо һаа[...] ороной хүдөө ажахы ехэ хохидо[...] ороной хүн зондо хүрэхэ эдеэ хо[...] абтахагүй аюул бии болоо гэ[...] агентство тэмдэглэнэ.

РИМ, апрелиин 12. (ТАСС). Ит[...]лида ехэ саһан ороно гэжэ АН[...] агентство мэдээсэбэ. Илангаяа С[...]цили арал дээрэ саһан ех[...] ороо.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни и экономики — 47-59, пропаганды и местной информации — 35-14, культуры и быта — 34-05, писем трудящихся и переводов — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00708. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 15[...]